

## **מתווה לתהליך ליווי מקצועי של עובד חדש ממקצועות הבריאות וטיפול באמצעות אמנויות במערכת החינוך בשנתו הראשונה לעבודה**

**רקע:** קליטת מטפלים חדשים במערכת החינוך נערכת באופן פורמלי במהלך שנתיים וכוללת התייחסות למרכיבים מקצועיים ולהכרות עם הארגון ובעלי התפקידים העובדים בו. במהלך הקליטה המטפל לומד להכיר את המערכת, את דפוסי העבודה הנהוגים בה ומתחיל תהליך של גיבוש זהות מקצועית של מטפל במערכת חינוך. כיום, תהליך הקליטה של המטפל החדש בשנה הראשונה לעבודתו מתבצע באופן שונה בכל מתי"א, כשכל מתי"א מגבשת בעצמה את דרכי הקליטה של המטפל החדש, וההדרכה הארצית מרחיבה את התהליך בימי הכוון למטפלים חדשים המתקיימים בכל מחוז. בשנה השנייה לקליטת המטפל המענה יותר אחיד, המטפל משתתף בקורס התאמה לעבודה במערכת החינוך בהיקף של 150 שעות. כמו כן, המטפל עובר תהליך הערכה במוסד החינוכי בו הוא מועסק. סיום תהליך הקליטה הפורמלי מתרחש בסיום השנה השנייה.

על מנת להבטיח שכלל המטפלים החדשים במערכת החינוך יקבלו תהליך ליווי והדרכה בשנה הראשונה לעבודתם, מוצע מבנה חדש ואחיד לתהליך הקליטה, הליווי והדרכת המטפל החדש במהלך השנה הראשונה לעבודתו. התהליך המוצע יכלול מפגשים אישיים וקבוצתיים במתי"א ובבתי ספר לחינוך מיוחד, בתדירות של אחת לשבועיים עד שלושה שבועות. האחריות לתהליך קליטת מטפל חדש תחול על מנהל/ת המוסד החינוכי ומומחית התחום בכל מקצוע. מומלץ למנהלי מתי"א ובתי ספר לחינוך מיוחד לחבור וליצור תהליך ליווי משותף למטפלים חדשים במתי"א ובבתי הספר באזור השירות של המתי"א. התהליך המוצע כאן יתבצע לצד הדרכה בכל תחום מקצועי. בהתאם להצעה זו, לא יתקיימו מפגשי הכוון במחוזות והמידע שהוצג בימי הכוון יועבר בתהליכי הקליטה על ידי המנהל/ת ומומחית התחום במוסד בו מועסק המטפל. המדריכות הארציות למקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אמנויות עומדות לשירותכם לצורך שותפות מקצועית בהכנת תוכן/חומרים להצגה למטפלים, במפגשים בתיאום מראש, בייעוץ בביצוע של תהליך הקליטה ובכל נושא אחר.

**אוכלוסיית יעד:** כלל המטפלים החדשים הנקלטים במערכת החינוך במתי"א ובבתי ספר לחינוך מיוחד.

### **מסגרות אפשריות ליישום תהליך הקליטה:**

- **הדרכה אישית** – ממוקדת התפתחות מקצועית אישית ומקצועית
- **הדרכה קבוצתית** - משותפת לכלל המטפלים החדשים או נפרדת למקצועות השונים. הדרכה קבוצתית ממוקדת לתחומי ידע בכניסה לתפקיד הטיפול.
- **קורס ייחודי לחניכה** (מצ"ב מתווה) משותף לכלל המטפלים החדשים או נפרד למקצועות השונים בהתאם לגודל קבוצת המטפלים החדשים.

## פירוט תהליך הליווי

| מספר     | מטרות                                                                       | תכנים                                                                                                                                                                                                                                    | שותפים                                                                                   |
|----------|-----------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------|
| <u>1</u> | הכרות עם המוסד החינוכי                                                      | מבנה ארגוני, בעלי תפקידים, חזון, נהלים, טפסים, כתובות למענה לשאלות, דרכי עבודת צוות, מערך הדרכה, השאלת ציוד                                                                                                                              | מומחיות תחום מקצועות הבריאות והטיפול באמנויות, מנהל/ת המוסד החינוכי, מומחיות תחום במתי"א |
| <u>2</u> | הכרות עם המחוז                                                              | בעלי תפקידים במחוז – כוח אדם, גזברות, השתלמויות, פיקוח, כתובות למענה לשאלות במחוז ודרכי התקשרות                                                                                                                                          | מומחיות תחום, מזכירה, מנהל/ת המוסד החינוכי                                               |
| <u>3</u> | הכרות עם זכויות וחובות עו"ה ממקצועות הבריאות והטיפול באמנויות במערכת החינוך | מידע למטפל החדש על שכר, כוח אדם ועבודה ברפורמת אופק חדש, זכויות לימי מחלה, הצהרה, לו"ז למטפל במהלך השנה, מידע מתוך חוברת קווים מנחים לעבודת המטפל במערכת החינוך, פיתוח מקצועי בשנה ראשונה ובמהלך העבודה, קורס התאמה לעבודה במערכת החינוך | מנהל/ת המוסד החינוכי, מומחיות תחום, נציג מחוזי של כוח אדם או גזברות                      |
| <u>4</u> | הכרות עם תפיסות של הטיפול במערכת החינוך                                     | מודלים טיפוליים במערכת החינוך, מודלים אקולוגיים, עבודה שיתופית עם הורים וצוות חינוכי- טיפולי                                                                                                                                             | מומחיות תחום מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אמנויות                                     |
| <u>5</u> | הכרות עם דרכי עבודה של מטפל במערכת החינוך                                   | מבנה תל"א, תח"י, תח"א והתנסות בכתיבה והגדרת מטרות, הכרות עם כלי הערכה, מסמכי תיק מטפל לכל מקצוע, תצפיות ודרכים לאיסוף מידע על התלמיד, כתיבת תכניות עבודה, הערכה מעצבת, סיכומי טיפול, דיווח לקהילה                                        | מומחיות תחום מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אמנויות                                     |
| <u>6</u> | תמיכה, ליווי אישי חיזוק קשרים וזהות מקצועית בתוך מערכת החינוך               | חיזוק קשרים בינאישיים עם מטפלים ואנשי צוות חינוכי, מפגשים אישיים ומפגשים עם קבוצת השתייכות, קשר אישי עם מומחית התחום                                                                                                                     | מומחיות תחום מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אמנויות                                     |

## **הצעה למתווה לקורס חניכה למטפל חדש**

**מבנה הקורס:** 30 שעות בחלוקה ל- 7 מפגשים של 4 שעות אקדמיות ומפגש וירטואלי של שעתיים. מומלץ שתכני הקורס יחפפו למשימות הנדרשות מהמטפל, בהתאם ללוח זמנים של העבודה במערכת החינוך. יש לדאוג שהקורס יוכר לאופק חדש לצורך פיתוח מקצועי (כשאר הקורסים שהמתי"א / המחוז מקיימים). מספר משתתפים בקורס יעמוד על כ-25 לומדים, ניתן לקיימו במסגרת מחוזית, שותפות של מספר מתיא"ות בתוך מחוז או במתי"א אחת- בהתאם למספר המטפלים החדשים באותה השנה מתי"א/במחוז.

**ריכוז הקורס:** ריכוז הקורס יעשה ע"י אחת ממומחיות תחום מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אמנויות של המתי"א שתיקבע לתפקיד זה, בשיתוף פעולה עם מנהל/ת ומומחיות תחום נוספות ממקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אמנויות ומומחיות תחום נוספות במתי"א כגון: רכזות גיל רך, שילוב וכתות מקדמות בבתי הספר, , אוטיזם, הפרעות נפשיות, מוגבלות פיזית ועוד.

**כללי:** בבניית הקורס יש לשים לב שחלק מהתכנים המוצעים במתווה יקבלו הרחבה והעמקה בקורס התאמה לעבודה במערכת החינוך, שאותו עוברים המטפלים בשנה השנייה. תכני קורס ההתאמה דומים בקורסים במכללות השונות וכוללים: הכרות עם חקיקה בחינוך מיוחד, עבודה במודלים אקולוגיים, אבחונים בחנ"מ, אתיקה מקצועית, נגישות, מודלים טיפוליים בסביבה חינוכית, עבודה עם הורים, עבודה במודלים רב מקצועיים ויסודות עבודה קבוצתית. מצורפת הצעה למתווה לקורס חניכה.

**ביבליוגרפיה:** חוברת קוים מנחים תהווה 'ספר עבודה' שילווה את הנושאים השונים במפגשי הקורס במהלך השנה. כמו כן, תתבצע היכרות עם מסמכי תיק המטפל בתהליך הדרכה במהלך השנה. לצד אלו, ילוו תיאורי מקרה מהשטח את הנושאים הנידונים תוך רפלקציה על התהליך.

## **הצעה לתכני הקורס בחלוקה למפגשים**

**מפגש 1: הכרות עם המערכת** (אפשרי משותף לכל המקצועות)

הכרות עם מבנה מערכת החינוך, חשיפה לאתר האגף לחנוך מיוחד, הכרות עם חוברת קוים מנחים, הערכת עו"ה ממקצועות הבריאות, קורס התאמה. (דף מידע למטפל החדש)

**מפגש 2: מודל אקולוגי ותצפית אקולוגית**

רקע תאורטי בנושא התפיסה האקולוגית והיישום שלה במערכת החינוך. חשיפה ראשונה של תיק המטפל, התמקדות בתצפית האקולוגית והכרות עם ההמשגות.

### **מפגש 3: תהליך הערכה**

הכרות עם מסמכי תיק מטפל בנושא כלי הערכה לכל מקצוע, כלים רב מקצועיים וכלים ייחודים לכל מקצוע להערכת מרכיבי תפקוד, סדנה והתנסויות.

### **מפגש 4: בניית תכנית העבודה (המלצה למפגש מחולק – חצי שיתופי/חצי דיציפלינארי)**

המשך תיק מטפל: בניית פרופיל אישי לתלמיד, כתיבת תכנית משותפת – צוות חינוכי טיפולי, בניית תכנית אישית למטפל- הכרות עם טפסים בתיק מטפל.

### **מפגש 5: דרכי התערבות (המלצה למפגש מחולק – חצי שיתופי/חצי דיציפלינארי)**

הכרות עם מודלים תאורטיים, סדנה התנסותית

### **מפגש 6: שותפות הורים ואתיקה מקצועית (מפגש משותף)**

ידע תאורטי בנושא השתתפות ושותפות ההורים, דיון והתנסויות מהשטח

**מפגש 7: מודלים של עבודת צוות, זהות מקצועית (מפגש משותף/מחולק)** חשיפה למודלים תאורטיים של עבודת הצוות, שיח בנושא הזהות המקצועית בתפיסה האקולוגית.